

Lesmap Joe DIVO (14+)

Joe DIVO presenteert zich aan het publiek als een echte popdiva en vertelt en zingt over zichzelf, over zijn leven en hoe hij werd wie hij nu is. Zijn zus Martha begeleidt hem op piano.

Hoe laat Joe DIVO zich aan de wereld zien en horen? En wie is hij in zijn diepste binnenste? Wat ziet gij als hij in de spiegel kijkt? En waarom zit zijn zus Martha een beetje stil en gebogen in het donker? Wat is haar rol in het verhaal van Joe DIVO?

Een muzikaal levensverhaal over jezelf bekijken en bekeken worden, jezelf voorliegen en eerlijk in de spiegel kijken, over je laten zien en je verbergen, jezelf vinden en verliezen. Wanneer ben ik veel, meer, meest of gewoon genoeg?

Credits

Tekst, concept en spel: Jo Jochems, Muziek en spel: Martine de Kok, Coaching en eindregie: Mieke Laureys, Spelcoach: Katrien Pierlet, Decor: Wannes Deneer, Kostuumontwerp: Wim Muyliaert, Lichtontwerp: Janneke Donkersloot, Fotografie: Kathleen Michiels, Productie: Lynn Van den Bergh

Deze productie ontstond in samenwerking met Johnnymus, Met ondersteuning van OC het Oude Badhuis, CC het Schalieken, CC het Bolwerk, CC Ter Dilft, CC de Herbakker, CC de Muze, CC Lier, CC Ter Vesten, CC de Steiger en de Vlaamse Gemeenschap.

Beste leerkrachten,

Binnenkort komen jullie kijken naar de voorstelling Joe DIVO met jullie leerlingen uit de tweede of derde graad tijdens een school- of avondvertoning. Martine de Kok (muzikant) en ik, Jo Jochems maakten een muzikale theatervoorstelling over Joe DIVO en zijn zus Martha. Joe is de leadzanger en Martha zijn begeleidster op piano. Joe presenteert zich als een grote ster, maar is dat wel zo? Hij vertelt en zingt over zichzelf. Over hoe hij werd, wie hij nu is of denkt te zijn. En welke rol Martha speelt in zijn verhaal, zullen jullie zelf moeten ontdekken...

We kijken er alvast naar uit om voor jullie te spelen. De voorstelling is toegankelijk voor een breed publiek. De inhoud sluit aan bij de doelgroep. Ik verwacht dus dat het een theaterfeest wordt.

Het enige waar ik als acteur en theatermaker altijd waakzaam voor ben, zijn de enkelingen in het publiek die zich niet kwetsbaar durven opstellen. De macho's of macha's, die zich gedragen als een DIVA en zich onaantastbaar voelen, maar diep van binnen eigenlijk onzeker zijn. Zij durven soms de theaterervaring voor hun medeleerlingen verpesten door hun stoer gedrag.

In het eerste hoofdstuk van deze lesmap geef ik een voorzet om dit eventuele stoere gedrag te counteren met een aantal eenvoudige opdrachten.

Op een podium staan is je kwetsbaar opstellen voor een publiek. Wanneer jongeren dit aan den lijve ondervinden in een voorbereidende les, zullen ze als publiek automatisch meer respect en begrip opbrengen voor de artiesten die zich 'blootgeven' op de scène.

Het tweede hoofdstuk geeft jullie als leerkrachten al een kijk op wat jullie kunnen verwachten.

Inhoud van deze lesmap.

- 1. Voorbereiding op het theaterbezoek.**
- 2. Achtergrondinformatie bij de voorstelling.**

1. Voorbereiding op het theaterbezoek (Joe DIVO).

Hieronder beschrijf ik een aantal eenvoudige opdrachten, die de jongeren individueel kunnen voorbereiden en presenteren aan de klas.

De belangrijkste aandachtspunten van deze opdrachten zijn vooral

- luisterbereidheid
- respect en
- de moed tot kwetsbaarheid.

Daarnaast worden ze natuurlijk ook hun verbeelding geprikkeld en gemotiveerd om te spreken voor een groep.

Interviewopdracht.

Individuele opdracht. Kijk thuis in de spiegel. En durf te tijd te nemen om lang genoeg te kijken, naar wie je bent.

En stel jezelf een aantal vragen? Interview jezelf. En antwoord eerlijk.

Wat staat je aan?

Wat vind je minder?

Vind je het leuk om in de spiegel te kijken?

Wat zou je veranderen aan je eigen vorm?

Aan wie spiegel jij je?

Wie zou jij in de spiegel willen zien?

Hoe laat jij jezelf aan de buitenwereld zien?

Is dat steeds hoe je echt bent?

Of doe je er soms een schepje bovenop?

Lieg je soms over jezelf?

Wat is je grootste angst?

Wanneer ben je echt gelukkig?

Wanneer was je het laatst ongelukkig of verdrietig?

Laat je in de klas interviewen door een klasgenoot. De klasgenoot stelt jou dezelfde vragen die je aan jezelf gesteld hebt.

De andere klasgenoten zijn je publiek.

Vind je het lastig om voor een publiek op die vragen eerlijk te antwoorden? Of vind je het makkelijk om je kwetsbaar op te stellen?

Vertelopdracht.

Wanneer je de levens van bekende popdiva's leest, dan zijn die dikwijls zeer dramatisch.

Ons leven is daartegenover maar heel gewoontjes. Tijdens deze opdracht vertel je een deel van je eigen levensverhaal.

Individueel: Stel jezelf eerst twee vragen.

- Op welk moment was je ontzettend gelukkig?
- Op welk moment was je diep ongelukkig?

Laat je ook hierbij weer interviewen door een medeleerling. De andere klasgenoten zijn publiek.

De interviewer stelt de twee vragen over momenten uit je eigen levensverhaal.

- Op welk moment was je ontzettend gelukkig?
- Op welk moment was je diep ongelukkig?

De interviewer moet zo nieuwsgierig mogelijk zijn. En ervoor zorgen dat hij zoveel mogelijk te weten komt over de twee momenten. Hoe, waar, waarom, wanneer en met wie de gebeurtenis plaatsvond. Zorg voor zo veel mogelijk details zodat het publiek precies weet hoe dat moment eruit zag.

In een eerste interviewsessie vertel je over het moment aan een publiek zoals het echt gebeurd is.

In een tweede interviewsessie vertel je een nieuwe versie van je verhaal. Je mag liegen over je eigen verhaal. Je mag overdrijven. Je mag je eigen verhaal opblazen tot een leugen.

Bijvoorbeeld:

Een gelukkig moment.

Je kreeg een cadeautje van Sinterklaas. Hoe zag dat cadeautje er precies uit?

Was dat wat je wilde? Hoe voelde het als je dat voor het eerst zag? Wat ging er door je heen?...

In een eerste versie kan dat een speelgoedautootje of een Barbie zijn.

In een tweede overdreven versie kan dit een echte auto zijn of alle mogelijke Barbies, je ouders zijn zeer rijk...

Ongelukkig moment:

Eerste versie: Je kreeg niet wat je wilde voor Sinterklaas. Je kreeg een speelgoedautootje in plaats van een echte auto.

Tweede overdreven versie: omdat je niet kreeg wat je wilde, heb je alles kort en klein geslagen....

Spelopdracht.

Hieronder vind je een eenvoudige dialoog. Werk per duo.

- A: Gij ziet mij niet graag.
B: Jawel.
A: Nee, ik zie dat ge mij niet graag ziet.
B: Maar ik zie u wel graag.
A: Lieg niet tegen mij.
B: Maar ik lieg niet.
A: Gij kijkt gewoon op mij neer.
B: Maar waar haalt gij dat?
A: Ik zie hoe gij kijkt.
B: Ge ziet dingen die er niet zijn.
A: Dat is niet waar.
B: Misschien ziet gij uzelf gewoon niet graag.

- Een duo leest de dialoog luidop voor de andere leerlingen.
- Beantwoord per duo een paar vragen en maak zo de scène zo concreet mogelijk. Wie zijn volgens jullie de twee personages? Twee vrienden, twee geliefden? Moeder en dochter? Vader en zoon? Wat zou er precies gebeurd kunnen zijn? Wie van de twee spreekt de waarheid?
- Indien jullie willen, mogen jullie ook tekst toevoegen om jullie zelf uitgedachte scène duidelijker te maken.
- Speel met de tekst in de hand (of uit het hoofd) de situatie die jullie zelf hebben uitgedacht.
- Wat heeft het publiek gezien?

2. Achtergrondinformatie bij de voorstelling

1. Wat mag je verwachten van deze voorstelling?
2. Wat zijn de thematieken van de voorstelling?
3. Wat zijn de inspiratiebronnen?
4. Welke muziek mag je verwachten?
5. Hoe ziet de voorstelling eruit?

(beeld Kathleen Michiels)

1. Wat mag je verwachten van deze voorstelling?

Doel van dit project is een theatervoorstelling voor jongeren en volwassenen (vrije voorstelling 12+, schoolvoorstelling 14+). Het inhoudelijk materiaal dat ik wil aanboren sluit aan bij de leefwereld van zowel jongeren als volwassenen: De ego cultuur, de drang naar zelfpresentatie, de drang naar perfectie, de leugen, het zelfbedrog en de nood aan zelfbevestiging. De thematieken worden gekaderd in een levensverhaal over Joe DIVO (geschreven en gespeeld door Jo Jochems).

Joe DIVO presenteert zich als een echte popdiva. Hij wordt begeleid door zijn pianiste Martha. Hij vertelt zijn eigen levensverhaal, zijn eigen biografie.

Het is een zoektocht in de binnenwereld van de twee personages.

Wie mag, moet en vooral wie wil Joe DIVO zijn? En welke rol speelt zijn zus stille zus Martha in zijn verhaal.

2. Wat zijn de thematieken van de voorstelling?

- Zelfpresentatie
- Leugen en waarheid
- De doorgedreven selfiecultus
- Narcisme
- Onhaalbare schoonheidsidealen.

Zelfpresentatie is uiteraard iets van alle tijden. Marlène Dietrich was als één van de eersten maniakaal bezig met de beeltenis van zichzelf. De juiste lichtinval moest de mooiste kant van haar aangezicht laten zien. Maar ook andere wereldsterren zijn en waren maniakaal bezig met het vormgeven van identiteit (Elton John, David Bowie, Nina Simone, Stromae, Billie Eilish,....)

Ten eerste wil ik het spanningsveld tussen **leugen en waarheid** onderzoeken. Wanneer we kijken naar bestaande Diva-figuren creëren zij één of meerdere alter ego's, die zij presenteren aan een publiek. Ze creëren een wazige mythe rondom zichzelf die zeer overtuigend overkomt, maar wie ze echt zijn is eigenlijk een mysterie. Achter de laag schmink echter een ander leven schuil gaat, dat zeer dicht aansluit bij leven van de gewone man of vrouw: een leven vol onzekerheid, verdriet, kwetsbaarheid, verslavingen en eenzaamheid.

Vervolgens wil ik zeker stilstaan bij de **doorgedreven perfectie** die gepaard gaat met de huidige **selfiecultus**. Wanneer ik de foto's op Instagram bekijk zie ik mooie plaatjes en de geur van goddelijkheid en het narcisme loert om de hoek. De afwezigheid van gebreken geeft de kijker de indruk dat hij aan die hoge standaarden moet voldoen. En dat werkt ongezond perfectionisme in de hand. Temeer omdat het beeldmateriaal op sociale media dikwijls laag per laag herwerkt is en de werkelijkheid maskeert. Achter een spontane selfie na het ontbijt zitten soms uren voorbereiding verscholen. Het is een **leugen in het kwadraat**.

Het moeten beantwoorden aan soms onhaalbare schoonheidsidealen richt velen ten gronde. En dat geldt ook voor de DIVA's van deze wereld. Het verbergen van je eigen kwetsbaarheid, van je eigen beperkingen kan zich mettertijd wreken. Het is een ballon die je blijft opblazen tot hij uiteindelijk springt. Hoe ver kan je gaan in het ombouwen, vormgeven, opspuiten en opblazen van je eigen identiteit?

Tenslotte zal de **genderfluïde identiteit** zeker aan bod komen. Het diva personage hoeft niet strikt vrouwelijk of mannelijk te zijn.

Marlène kleepte zich reeds mannelijk voor haar tijd, David Bowie en Elton John hadden een vrouwelijk alter Ego. Harry Styles maakt van zijn genderfluïde uitstraling zijn handelskenmerk. En Sarah Bettens werd Sam Bettens. De traditionele identiteiten zijn niet vanzelfsprekend.

Diva's zijn hierin rolmodellen die taboes kunnen doorbreken en thema's bespreekbaar kunnen maken maar het blijft nog steeds knokken om te kunnen zijn wie je wil zijn.

3. Wat zijn de inspiratiebronnen?

Documentaires en (auto)biografieën van Marlène Dietrich, Elton John, David Bowie, Tina Turner, Nina Simone, Frank Sinatra, Beyoncé zijn zeker een inspiratiebron. Ze bieden een inkijk in het zogezegde echte leven van deze **oude en nieuwe sterren**. Je wordt ontvangen in de coulissen van het artiestenleven. Je krijgt te zien wat tot dan toe verborgen bleef. In vele van deze biografieën keren een aantal dramatische elementen terug zoals dramatische liefdes, drugsproblematiek. Diva's tonen zich ook als zeer grillig en bijna puberaal (wat aansluit bij het doelpubliek). Daarnaast is de grens tussen leugen en waarheid vaag. Tonen ze de waarheid of is het in scène gezet?

4. Welke muziek mag je verwachten?

De tekst wordt overgoten met een muzikale saus. Het muzikaal vertrekpunt is de **croonermuziek** (Frank Sinatra en consoorten). Deze muziekstijl zet de frontzanger (of zangeres) in de spotlights. Een warme stem vertelt een ietwat sentimenteel, soms pathetisch

(levens)verhaal. Het is smooth jazz die ruimte biedt voor vertelling. **Martine de Kok** zal deze relatief oude, maar nog steeds levende muziekstijl injecteren met een **elektronische sound**. Ook de huidige sterren zoals bijvoorbeeld Billie Eilish grijpen terug naar de oudere muzikale vertelvormen en overgieten ze met een nieuwe vorm.

Een **soundscape** geeft een extra lading. In samenspel met het licht zorgt dit voor het nodige **thrillergehalte**.

5. Hoe ziet de voorstelling eruit?

Wannes Deneer geeft vorm aan een repetitieruimte. Het is een decorontwerp waarin de spiegel een centrale rol speelt, **een spiegel ipv een smartphone**. Hoe kunnen spiegels samenspielen met licht? Hoe vervormt de weerkaatsing ons spiegelbeeld? Wanneer wordt de veelheid aan spiegels een doolhof? Wanneer ben je je spiegelbeeld kwijt?

Wim Muyllaert zal als grimeur, kostuumontwerper Joe DIVO vormgeven, **uniek maken**. Ze moet trendsetten. Joe DIVO kleedt zich, twijfelt, past aan, stuurt bij. In **zijn vestimentaire zoektocht** wordt Joe ondersteund door de assistente. In welke vorm wil ik me aan de buitenwereld presenteren?

Inspiratiebronnen zijn eveneens bestaande Diva's die zichzelf verliezen in hun eigen vorm (Madonna, Kiss, Marilyn Manson, David Bowie). Zo ontstaat naast hun gewone ik een extravagant alter ego/

